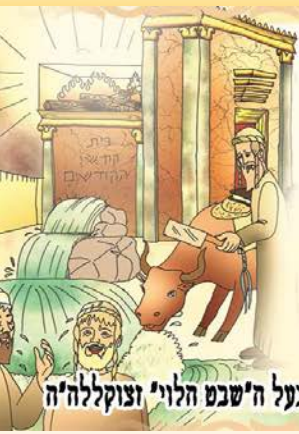

מה יקרות השבת

והפכה

יול ע"י ישיבת יחיים של תורה - לובלין פניהק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאנוע שליט"א, תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה'שבת הלוי' וצוקללה'ה

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

מתיקות ליל הסדר

הנה בעריכת ליל הסדר אנו עולים בסלם המעלות שהזכיר רבי פנחס בן יאיר: **'קדש'** - זה מדת ה'יריות', שעל ידה מתקדש האדם במדות טובות, ולכן המצה במצה לאפותן בזריות שלא יחמץ, ואז זוכה ל'**ירחם'** - 'נקיות', שמתנקה מהמדות הרעות. **'ברפם'** - שעליו להיות מוכן לטרה בס' עבודות פרך בשביל לזכות לטהרה מחלטת מכל רע.

'יחץ' - זו 'פרישות' והבדלה, לשם מחיצת ברזל בינו לבין הרע. וכן 'יחץ' מורה על לב חצוי ושבור [הנרמזת במצה החצויה] שצריך לו בכל מצוה ומצוה, וזוהי פרישות, כי מלבו הנשבר הוא מתבודד ופורש מכל הבלי עוה"ז ודבק בבורא.

'מגיד' - הינו שנייד את הדברים (הטובים והרעים) הקשים לו לאמרם כגידים, וזה 'מתחלה עובדי ע"ז היו אבותינו', שזה ודוי דברים, שמספר את כל הנפילות שהיו לו ולאבותיו, וכך מנקה עצמו מהע"ז, וזה **'רחה'**. ואם משפיל את עצמו זוכה ל'קדשה', שפרושו שלמות, ושהוא 'מוכן ומזמן' לכל המעלות הטובות.

'מוציא מצה' - מוציא הינו מוציא י', כלומר שמשתדל למצוא תמיד את חסד ה' שעליו, ומוציא את כל מה שה' עשה עמו, אפלו את הטובות הקטנות כאות יו"ד שעושה עמו ה', כמו המצה שהיא לחם עני, ומודה גם עליה לה', כי הוא שפל ושםח בחלקו. ועי"כ זוכה ומוציא מצה ומריבה מלבו,

אל מערכת הגליון החשוב מתיקות השבת, שלום וברכה!

לאחר התלבטויות גדולות ולאחר התעצות עם מו"ץ תלמיד חכם, החלטתי לפרסם בזה לראשונה מעשה כואב ונורא שארע עמי, כדי שכל אחד יוכל לקחת מקף לקח רב לעצמו. בבית הורי חונקתי לתורה ויראת שמים, והם חנכו אותנו להתנהג עם כל הקמרות שנוהגים בהם עדות ישראל בכל מצוה ומנהג, כך גם אני הקמתי את ביתי על דרך כזאת וקבצתי לתוך ביתי כל חומרא שקימת בכל עדה מישראל, והרגלתי את בני ובנותי לנהג אף הם בדרך זו.

לדגמא, בשבת הנהגתי בביתי להזהר בחומרות רבות, כדי שלא להתקרב לתחום זלזול בשבת, ושללא ישמע על הפה שום דבור שאינו שיק לתורה ולתפלה, גם מה שמותר על פי ההלכה.

מדי פעם, הדבר היה מכביד על ילדי, אבל הייתי מעודד אותם לשמור על דרך זו. רק אצל ליפא בני (שם משאל), הדרך הזו הייתה מרירה מאד, ובכל הודמנות הוא הראה חסר סבלנות לדרך זו. מפעם לפעם הייתי מנסה לשפר את מסלות לבו של ליפא בני שלא יגלה מרדנות לדרך הוריי, אך דברי נפלו על אזנים ערלות.

כאשר הוא הגיע לגיל שבע עשרה, התנהגותו כבר הייתה בלתי נסבלת, והייתי מוכיח אותו על פניו, ולפעמים טעיתי וגם צעקתי עליו ברבים.

בחג הפסח, ביתנו מלא בחומרות רבות הלקוחות מכל עדות וקהלות ישראל, וכגון שלא אוכלים אצלנו בפסח: דגים, מלפפון, טאמאטס, גזר, צנון... גם איננו משתמשים בשום סוג שמן רק בשמאלץ, כמו"כ איננו שותים מים בכל ימי הפסח, אלא רק מים שהכנו בחביות מערב הפסח, ואין צריך לומר שאננו נזהרים ביותר מאכילת 'מצה שרויה'.

באותה שנה בערב חג הפסח, ליפא התמרמר המסך המעשה בעמוד ד'

והוא בשלום עם בלם. וע"י שמברך את ה' על כל חסה, זוכה ל'יראת חטא' שכן אחז"ל (ב"ק ל): האי מאן דבעי למהוי חסידא - לקים מילי דברכות.

ואז זוכה ל'חסידות', ומברך את ה' גם על ה'פרור', שמודה לה' על הרעה בשם שמודה על הטובה, וכן מתנהג ע"פ התורה גם בשקשה ומר לו הדבה שעצה טובה לכך היא, שיעצר בכל תחלת שעה למשך 'דקה תמימה' של הודאה על כל חסד שחננו ה', ויודה לו על הרעה בשם שמודה על הטובה, וישא את תפלתו הנובעת ממרירות לבו על מצבו השפל.

ואז זוכה ל'רוח הקדש' - שאינו מתנאה בשמצליח ואינו מתנאש בשכושל, כי יש לו את מדת ההשתוות, שהוא **'בורך'** את כל מאורעותיו וחדיו וכלם שוים אצלו לטובה. וכזה מקרב את 'תחית המתים', שאז יערך ה' **'שלקח עורף'** לצדיקים משור הבר והלונתן ויין המשמר בשעטרוותיהם בראשיהם.

ויבא אליהו הנביא לבשר על הגאולה שבא משיח צדקנו ה'צפון' מעיני הבריות, וינחמנו, ויזכו הצדיקים לאור הצפון להם לעתיד לבא, ובלם יעשו 'ברך' ויכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל 'ברך' תשבע כל לשון - שזה חלל הגדול, ואז יהיה **'נרצה'** - שיהיה לכלם רצון אחד לעשות רצונו בלבב שלם.

אִתָּא שׁוּנְרָא וְאַבְלָא לְנִדְיָא - הַגְדִּי מְרַמֵּז עַל הַמְדוּת הַטּוֹבוֹת וְהַמְתוֹקוֹת, שֶׁעַל בֶּן מְקָרְבִים אֵת הַגְדִּי ע"ג הַמְזוּבָּח, וְהַחֲתוּל מְרַמֵּז עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת (עֲרִיבֵין ק:), לְלַמְּדֵנוּ שֶׁיֵּשׁ לְחַבֵּר מִדּוֹת טוֹבוֹת אֵלּוּ וְשֶׁאֵר מִדּוֹת טוֹבוֹת אַחַת לְחִבְרָתָהּ. וְהַלְשׁוֹן 'אַבְלָא', פְּרוּשׁוֹ שֶׁשְׁנֵי הַמְדוּת הַטּוֹבוֹת שֶׁל הַגְדִּי וְהַחֲתוּל מֵתְעַרְבִים זֶה בְּזֶה כְּשֵׁנִי רְעִים שְׂאוֹכְלִים יַחְדָּיו.

וּמְשִׁיחַ יִלְמְדֵנוּ כִּמְה טְעִינוּ בִּימֵי הַגְּלוּת, בְּכֹל הַמְחַלּוֹקוֹת שֶׁהָיוּ - שֶׁכָּל אֶחָד אָכַל אֶת חֶבְרוֹ וְהִפְרִיעַ לְהַצְלִיחַתוֹ, בְּמָקוֹם שֶׁכָּל אֶחָד יִקְבַּל אֶת הַמְדוּת הַטּוֹבוֹת הַנְּטוּעוֹת בְּחֶבְרוֹ. וְהָיָה קָל וְחִמְרִי: שְׂאֵם מִהַחֲתוּל אֲפָשֶׁר לְלַמֵּד מִדַּת הַצְּנִיעוּת, עַל אַחַת כִּמְה וּכְמָה שֶׁמְכַל חֶבֶר אֲפָשֶׁר לְלַמֵּד אֶת הַמְּדָה הַטּוֹבָה שֶׁהַטְּבִיעַ בּוֹ ה', אוֹ שֶׁקְּנָה בְּעֵמֶל וּיְגִיעָה.

אִתָּא בְּלָבָא וְנִשְׁדָּה לְשׁוּנְרָא - 'כְּלָבִים מְשַׁחֲקִים אֵלֵיהֶם הַנְּבִיא בֶּאֱלֵיר' (כ"ק ס:), כִּי הַכְּלָבִים מְצִינִים בְּמִדַּת הַנְּאֻמָּנוּת, וְלָכֵן עַל יָדָם מֵתְבַשְּׂרִים עַל בּוֹאוֹ שֶׁל אֵלֵיהֶם שֶׁהוּא 'אִישׁ צִיר נְאֻמָּן לְהָשִׁיב לֵב בָּנִים עַל אֲבוֹת', וְאֵלֵיהֶם הַנְּבִיא יְבֹא "לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה'

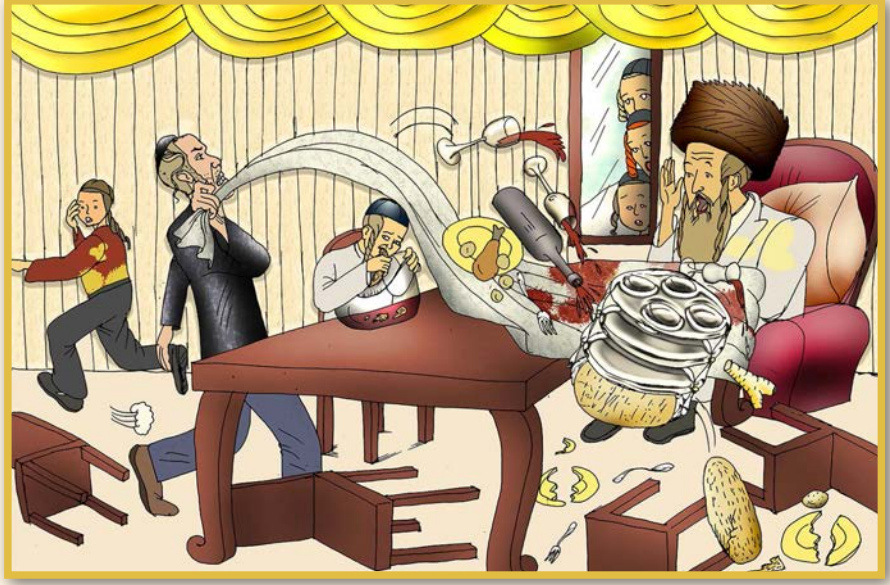
צְרִיד לְהַבִּין מַה הַמְּכַבֵּן בְּפָמוֹן 'חַד נְדִיא', וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ שֶׁהוּא מְדַבֵּר עַל הַיָּמִים הַעֲתִידִים לְבּוֹא לַעֲמִי:

'חַד נְדִיא דּוֹבִין אַבָּא בְּתַרֵּי וּוּוִי' - מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ הַנִּקְרָא 'אַבָּא', יְבֹא לְפָדוֹת מִהַגְּלוּת אֶת עַמִּי הַמְשׁוּלִים לְגִדְרֵי אֵם [כַּמ"ש "צִיא לָהּ... וְרַעֲי אֶת גְּדִיתֶיךָ"], שֶׁבְּזֶה 'דּוֹבִין אַבָּא לְגִדְרֵי' הֵינּוּ שֶׁמְשִׁיחַ יִקְנֶה אוֹתָנוּ בְּזֶה כְּאֵב שֶׁקּוֹנֶה אֶת בְּנוֹ כְּשֶׁפּוֹדֶהוּ, וְיִבָּא כְּשֶׁהוּא רוֹכֵב עַל חֲמוֹר, וּבְיַדֵּיו 'תַּרְי וּוּוִי' שֶׁזֶה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה - שְׁתֵּי לוחות הַבְּרִית, הַמְשׁוּלָה לְכַסֵּף [כַּמ"ש "אֵם תִּבְקֶשְׁנָה כְּכֶסֶף וְכַמְטָמוֹנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה"], שֶׁהָרִי מְשִׁיחַ יְפָרֵשׁ אֶת הַתּוֹרָה לַעֲמִי [כַּמ"ש: "כִּי תוֹרָה מֵאֵתִי תִצְאָה"], וְהוּא יִלְמְדֵנוּ מַה לְחַשֵּׁב בְּעַת הַקְּרִבַת הַקְּרָבָנוּת, וְהֵיאָדָּה מְפִירִים בְּחֶסְדֵי ה' הַגְּדוֹלִים שֶׁפְּאִיבְרָנוּ דְרָךְ אַבְרָהָם הַקְּרָבָנוּת.

עוֹד אַפ"ל: 'חַד נְדִיא דּוֹבִין אַבָּא' - אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׂמִים יִקְנֶה לָנוּ קְרָבָן חֲדָשׁ שִׁיתְחַדֵּשׁ בִּימֹת מְשִׁיחַ, וְהוּא הַקְּרָבָן הַמְּיֻחָד שֶׁבְּקְרָבָנוּת [חַד] מְלִשׁוֹן חֲדָשׁ וְיַחֲדָי וּמְיֻחָד], וְנִקְרָבוּ עַל הַנְּפִסִּים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתָם יָמִים הַמְּבֻטָּחִים לָנוּ ב'תַּרְי וּוּוִי' - בַּתְנִיךְ.

מי בורא מיני מרור?

ליפא, הבן הסוּרר, הוֹפֵךְ אֶת הַהֲלָלוֹת הַמְתוֹקוֹת הַשְּׁלֵחָן עֲרוּךְ הַמְתוֹק ל'מרור'... כִּי לֹא זָכָה לְטַעַם מִמֵּתִיקוֹתָהּ שֶׁל שְׂמַחַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּת.

עלילות הדם על שום מה...?

בְּחֻמְרוֹת רַבּוֹת, לְכֹן מְזַהֵר ר' יֵאֵשִׁיהּ: אֲמַנְסַ צוֹנְתָה הַתּוֹרָה "וְשִׁמְרָתֶם אֶת הַמְצוּת", אֲבָל אֵל לָנוּ לְשַׁבֵּחַ לְשִׁמּוֹר אֶת שְׂאֵר מְצוֹת הַתּוֹרָה, וּבְפֶתֶךְ דְּבָרִים שֶׁבִּין אָדָם לְחֶבְרוֹ. וְעַל־לִלּוֹת הַגּוֹיִם הִלְכוּ מְעוֹרָרִים אוֹתָנוּ שֶׁלֹּא נִשְׁפָּךְ אֶת דַּם חֶבְרוֹנוֹ לְתוֹךְ הַמְצוּת... - שֶׁלֹּא נַחְמִיר בַּמְצוּת וּלְצַרְךָ כְּךָ נִשְׁפָּךְ אֶת דַּם חֶבְרוֹנוֹ בַּפְּגִיעוֹת וְזִלְזוּלִים וְכוּ', שֶׁלֹּא יִצְא שְׁכָרוֹ בַּהֶפְסֵדוֹ.

עוֹד סִבָּה מְדוּעַ מְעַלְלִים עֲלֵינוּ הַגּוֹיִם עַל־לִלּוֹת דָּם, מִשּׁוּם שֶׁהֵינָן שֶׁל ד' בּוֹסוֹת כְּלִיל הַסֶּדֶר הוּא בְּצִבְעֵי אָדָם, לְזַכֵּר דָּם יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁפָּךְ בְּמִיָּם בְּמִצְרַיִם, וּכְנִגֵּד דָּם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִגּוֹיִם שׁוֹפְכִים בְּכָל הַדּוֹרוֹת, וְכַהוֹדָאָה לַה' שֶׁשָּׁמַר אֶת זְקֻנְנוּ וְהַשְׂאִירָם בְּחַיִּים בְּעוֹדָם בְּמִצְרַיִם וְכָךְ אָנוּ בְּאֵנוּ לְעוֹלָם. וְהַגּוֹיִם שְׂרוּאִים שְׂאָנוּ מְזַכְּרִים מַה שֶׁהָיָה שֶׁכָּפוּ אֶת דְּמֵנוּ, לְכֹן, כְּדִי לְהַגִּין עַל כְּבוֹדָם, עוֹמְדִים וְעוֹלְלִים עֲלֵינוּ שְׂאָנוּ שׁוֹפְכִים אֶת דָּמָם.

"וְשִׁמְרָתֶם אֶת הַמְצוּת", רַבִּי יֵאֵשִׁיהּ אוֹמֵר אֵל תְּהִי קוֹרָא אֶת הַמְצוּת אֵלָּא אֶת הַמְצוּת (מְכִילֵתָא בַּא ט). וְצְרִיד בְּאוֹר, מַה רָאָה ר"י לְעִזּוֹב אֶת פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מְקָרָא שְׁעוֹסֵק בְּשִׁמְרַת וּבְחֻמְרַת הַמְצוּת, וְעַבֵּר לְדָרוֹשׁ עַל הַמְצוּת, שֶׁעִינָנִים מְפָרְשִׁים כְּכַר בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת? וְהֵנָּה יְדוּעַ שֶׁבְּדוֹרוֹת הַקְּדָמוֹנִים הָיוּ הַגּוֹיִם מְעַלְלִים עַל־לִלּוֹת דָּם וְטוֹעֲנִים שֶׁהִיְהוּדִים מְעַרְבִים אֶת דָּמָם שֶׁל בְּנֵי הַנוֹצְרִים בַּמְצוּת, עַפ"ל. כִּי הָרִי גּוֹדָאֵי הַכֹּל עֲנֵשׁ מִשְׁמִים מִדָּה כְּנִגֵּד מִדָּה וְלְכַאֲרָה צְרִיד לְהַבִּין מַפְּנֵי מַה עֲשָׂה ה' בְּךָ, שְׂדוּקָא בְּחַג הַפֶּסַח מְצַאוּ הַגּוֹיִם לְהַעֲלִיל עַל־לִילָה זֹו וְלֹא בְּחַגִּים אַחֵרִים? וּמְדוּעַ הַעֲלִילָה הִיְתָה דְּוָקָא לְגַבֵּי הַמְצוּת וְלֹא לְגַבֵּי הַחֲרוּסַת אוֹ בְּד' בּוֹסוֹת יוֹד, שֶׁבְּהֵם יוֹתֵר מְסַתְבֵּר שִׁיעָרְבוּ דָם? אֵלָּא, יֵשׁ לְפָרֵשׁ בְּדְרָךְ צְחוּת, שֶׁמַּפְּנֵי שֶׁבְּחַג הַפֶּסַח נִשְׁתַּבְּחוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁמְחַמְדִּים

תפלות - 'מתיקות שיחי'

רְבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רַחַם עֲלֵינוּ וְשַׁלַּח לָנוּ אֶת אֵלֵיהֶם הַנְּבִיא שֶׁיְבַשְּׂרֵנוּ עַל הַגְּלוּת, וְנִרְאֶה בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ שֶׁהוּא אֲבִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁיְפָדֵנוּ מִן הַגְּלוּת, וְיִלְמְדֵנוּ לְהַקְרִיב לְפָנֶיךָ קְרָבָן חֲדָשׁ עַל הַנְּפִסִּים שֶׁעָתִיד אַתָּה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ, וְיִלְמְדֵנוּ דַּעַת מַה לְכַוֵּן בְּעַת הַקְּרִבַת קְרָבָן פֶּסַח וְשֶׁאֵר הַקְּרָבָנוּת.

וְנוֹכַח לְקַבֵּל אֶת דַּעַתוֹ שֶׁל הַמְשִׁיחַ, שֶׁיִלְמְדֵנוּ שֶׁלֹּא לְרִיב וְלֹאכֵל זֶה אֶת זֶה, אֵלָּא לְהִיּוֹת בְּאַחֲדוּת וּלְקַבֵּל זֶה מִזֶּה אֶת הַמְדוּת הַטּוֹבוֹת, וְנוֹכַח לְמִדַּת הַגְּדִיא' הַרְדּוּ וְהַגְּזִים בְּמִדּוֹתָיו, וְלְמִדַּת ה' שֶׁנִּקְרָא - הַחֲתוּל הַצְּנִיעַ, וְנִתְחַזַּק בְּמִדַּת ה' 'בְּלָבָא' שֶׁהוּא נְאֻמָּן וּמְכִיר אֶת בּוֹרְאוֹ וְנְאֻמָּן לַעֲמִי וּלְבָעָלָיו.

אֲנֵא מְלֵךְ רַחֲמָן, וּבְנוֹ לְרֵאוֹת בְּכַנְיָן בֵּית מְקַדְשֶׁךָ הַכְּנִי מ'חֻמְרָא', מְעַצֵּי אֲרוּזִים, וְהַבִּית הוּא 'יָבֵחַ לְבָלָבָא' - וְהָיָה רְבוּב בְּמִדַּת הַנְּאֻמָּנוּת, שְׂאוֹתָהּ יִלְמְדוּ הַכְּהֵנִים אֶת עַמִּי, וּבְמָקוֹם לְהַכּוֹת אֶחָד אֶת חֶבְרוֹ בְּחֻמְרָא, נִתְחַזַּק בְּאֻמּוֹנָהּ וּבְחֻחוֹן כְּמִשְׁה רְבּוּנוֹ שֶׁמַּטְהוֹרָנוּ עַל הַשְּׁעֵנוֹתָיו עַל ה' לְכָה זְבָנוּ, שֶׁה' נִקְרָא - אֵשׁ הַתּוֹרָה שֶׁיִלְמְדֵנוּ הַמְשִׁיחַ, וְיִשְׂרָף אֶת ה' חֻמְרָא' - הַקּוֹצִים שֶׁבְּלָבָנוּ שֶׁהֵם הַתְּאוּנוֹת וְהַמְדוּת הַרְעוּת, וְאֵשׁ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִזוּ הַמְלַמְּרַת לְהַכִּיר בְּחֶסְדֵי ה', תֵּאִיר אֶת בִּיהֵמ"ק הַעֲשׂוֹי מְעַצִּים, וְאֶת הַעֲבֹדוֹת הַנְּעֻשׂוֹת בּוֹ, וְיוֹקִים בְּנוֹ "עֲנִיָּה סַעֲרָה לֹא נַחְמָה הֵנָּה אֲנִי מְרַבִּין בְּפוּךְ אֲבָנֶיךָ וְיִסְדְּתִיךָ בְּסַפְרִים, וְשִׁמְתִי כְּדָכְר שֶׁמְשַׁתְּדֵךְ וְשֶׁעֲרוּךְ לְאֲבִי אֲקַדְרָה וְכָל גְּבוּלְךָ לְאֲבִי חַפְּצִי".

וְנוֹכַח ל'מִנְיָא' שֶׁהֵם הַיָּמִים הַעֲתִידִין לְיָצֵאת מְקַדְשֶׁךָ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם הַיָּמִים שֶׁנִּשְׁכַּחוּ בְּמִשְׁךְ הַדּוֹרוֹת עַל הַמְזוּבָּח כְּהַכְרָה בְּחֶסֶד הַיָּמִים הַמְצַמִּיחַ אֶת הַתְּבוּאָה וְהַפְּרוֹת וּמְצִיל אֶת הָעוֹלָם מִלְּהַשְׂרֵף, וְהַיָּמִים הֵלְלוּ וְטַהְרוּ אֶת כָּל הַטְּמְאִים מִמְּאֻתָּם.

וְנוֹכַח שֶׁיְבֹא ה' תּוֹרָא', וְהוּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף הַמְשׁוּל עֲלָיו אֶת מַלְכוּת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד הַמְשׁוּל ל'מִיָּא' - לְמִי הַשְּׁלוּחַ, וְיִקְבַּל מִמֶּנּוּ אֶת הַדַּעַת לְהִיּוֹת שֶׁכָּל כְּפִיָּם, וְיִשְׁרְתוּ וְיַעֲרֵךְ אֶת מַלְחַמוֹתָיו.

וְנוֹכַח ל'אִתָּא הַשׁוּחַט', שֶׁמְשִׁיחַ צְדָקְנוּ יִשְׁחַט אֶת שׁוֹר הַכֹּהֵן הַמְּתַקֵּן לְצִדִּיקִים עֲתִיד לְבּוֹא, ו'מְלֵאָד הַמְּנוֹת' שֶׁהוּא הַיָּצֵר הַרַע וְהַחֶפֶץ לְיָצֵר הַטּוֹב, וְיִשְׁחַט אֶת דַּעַת הַכְּהֵנִים הַצְּדִיקִים, שֶׁהָיוּ שׁוֹחֲטִים קְרָבָנוֹת שֶׁלֹּא לְשֵׁם שְׂמִים, וְכֵלֵי לְלַמֵּד דַּעַת הַכֹּהֵן הַטּוֹב לַה' ע"י הַקְּרָבָנוּת, אֵלָּא כָּלֵם יִשְׁחַטוּ קְרָבָנוֹת לְשֵׁם שְׂמִים, שֶׁיִלְמְדוּ לְהַכִּיר טוֹבָה לַה' עַל יָדָם.

וְנוֹכַח ל'אִתָּא הַקַּב"ה וְשִׁחַט לְמַלְאָךְ הַמְּנוֹת', שֶׁנִּשְׁחַט אֶת הַיָּצֵר הַרַע, וְנִקַּח מִמְּלֵאָךְ הַמְּנוֹת אֶת הַכֹּהֵן לְהַרְוֵג כַּנְּ"א, "וּבְלַע הַמְּנוֹת לְנִצְחָה", וְהַחֶפֶץ שְׂמוֹ ל'מְלֵאָךְ הַחַיִּים'.

עוד יש לפרש: 'חומרא' זה מלך המשיח, שעליו נאמר: "ויצא חטר מגזע ישי", והוא ילמדנו שבמקום להשתמש במטה לחבול זה בזה, נשתמש בו כמשה רבנו שהמטה שבידו היה 'מטה האמונה', שבעת שהגביה משה את המטה שדרך בני האדם להשען עליו, רמז בזה שהוא נשען רק על ה' וכך הוא עושה את המופתים.

'ואתא נורא ושרף לחומרא' - התורה של המשיח - להכיר בחסדי ה' נמשלה ל'נורא' - האש, כמ"ש "כה דברי כאש נאם ה'", שיוצאת ושרפת ומכלה את החומרא - הקוצים, שהם המדות והתאוות הרעות, וזה בצד השלילי. ובצד החיובי, 'אש' התורה מאיר ותתן הסבר לעבודות ביהמ"ק הבנוי מ'עצי הארזים'.

'ואתא מיא וכבה לנורא' - מרמז את המים שעתידין לצאת מבית קדשי הקדשים ובהם יטהרו הטמאים (וימא ע"ו), וכמבטח בנביא "וירקתי עליכם מים טהורים וטהרתם", שהם הם המים שנסכו ישראל על גבי המזבח במשך כל הדורות שהיה ביהמ"ק קיים, שבזה

מדות טובות, לרמז שאפילו מאדם שגראה עז ככלב וטורף כחתול, אפשר ללמד תכונות ומדות טובות פנאמנות שבכלב וצניעות שבחתול. כמו כן אפשר ללמד מהם להתרחק מהמדות הרעות, כגון, שלא להשתמש בעזות כמו הכלב, אלא יש להשתמש בעזות לעבודת ה', כמו ששינונו: 'ו' יהודה בן תימא אומר הוי עז פנמה... והוא עזות פנימית שלא יבוש כנגד המלעיגים ולא יהיה עז פנים לגיהנם, המחלקת והמריבה.

'ואתא חומרא והכה לכלבא' - 'חומרא' מרמז על ביהמ"ק העשוי מעצי הארזים, ועל עצי המערכה שעל גבם הקרבנות קרבים, ובביהמ"ק נטע שלמה בו כל מיני מגדים של זהב והיו מוציאיין פירותיהן בזמן (וימא כא:), שהבית הזה יכה וידבק במדת הנאמנות המצויה בכלבים, שהכהנים ילמדו את העם על ידי עבודתם בביהמ"ק להיות נאמנים לה' גם בזמנים שאתא חומרא והכה' - שהנהגת ה' מכה כפיכול באדם, כי תכלית הכהה זו - 'לכלבא' - לעורר בו את מדת הנאמנות המצויה בכלב.

הגדול והנורא", וכידו האחת שופר לבשר על הגאולה, וכידו השניה גדי לבשר על בנין ביהמ"ק שבו יקריבו כלם גדיים ובהמות לקרבנות.

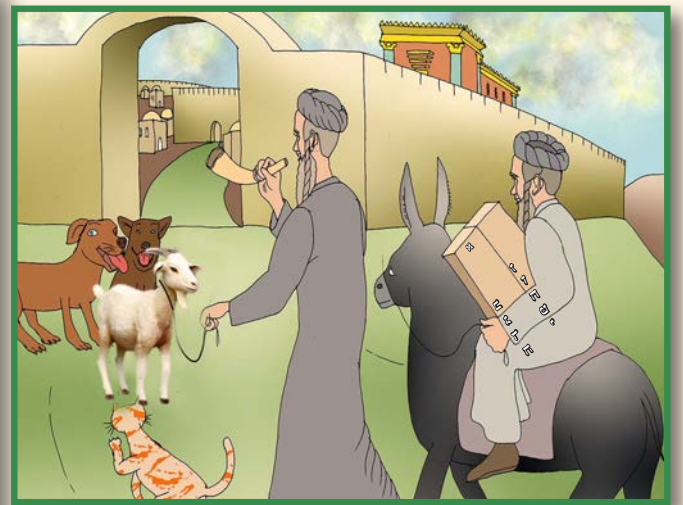
והכלבים השוחקים מלמדים אותנו, שבשתיה לעמ"י נאמנות גדולה ככלב ויבואו על ידה לידי שחוק וגיילה בה, או אז יבוא אליהו הנביא לבשר על הגאולה, והנאמנות שבכלבים נפרת בכך שהם שומרי העיר ירושלים, כמ"ש "ישבו לערב יהמו ככלב ויסוכבו עיר", והם גילו נאמנות לעמ"י כמ"ש "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו", וכנגה, אכלו את בכורי מצרים.

והכלבא 'נושך' את השונרא ולא אוכלו, הינו שגם כשהוא אוכל את החתול, הוא לוקח ונושך ממנו רק את מדותיו הטובות ולא לוקח ממנו את מדותיו הרעות, כי החתול בטבעו הוא חמרי ומשקץ מאה, ולכן אינו מכיר בבוראו, ואלו הכלב בלו לב ומכיר בבוראו (חדישי אנרות למהר"ל).

ולא בכדי דרך חיות טמאות אלו אפשר ללמד

מיני מתיקה לפסח

מיני מתיקה

- מלאך המות ישמש את השוחט, ויקח את מלאכת השחיטה ממנו, ובמקום לשחוט בנ"א הוא ישחט קרבנות לכבוד ה', פי שחיטה פשרה בזה, הינו מי שהיה זר מקדם, ויתקרב להשי"ת, שמלאך המות מתהפך ממות לחיים. 'ואתא הקב"ה ושחט למלאך המות' - אז מתגלה דעת ה' שכל הרע שראינו - הכל היה לטובתנו, ונשפיל לברך על הרע כמו הטוב, כי גם מלאך המות יתהפך לאוהב המלך, ויקרא שמו: 'מלאך החיים'!

ביהמ"ק - שעשוי מעץ. 'ואתא מיא' - יוצאים מים חיים מקדש הקדשים ומטהרים את הטמאים, וסגן הכה"ג שוחט את הפרה שזהו 'ואתא השוחט ושחט לתורא, ובמקום 'פסוי הדם' הנוהג בתיה ובעוף לוקחים את הדם ומזים אותו מול ביהמ"ק. 'ואתא תורא ושטה למי'א' - ועפרה מערבב במים עם 'עץ ארז ושני תולעת' ונטהרים ע"י התבוננות בחדש המים שעל ידם גדלים הפרות והתבואה. 'ואתא מלאך המות ושחט לשוחט'

'ואתא חומרא' - זה ביהמ"ק. היהודים בונים את ביהמ"ק עם עצים (שזה החומרא), והכהנים מקריבים שני גזרי עצים למזבח כדי להקריב עליהם את הגדי'א, שמזכיר להם את המזל' (גד) של חדש מנחם (דזיון) אבא, ש'ינרא על שם חג 'תשעה במנחם אב'. 'ואתא חומרא והכה לכלבא' - הינו שעל 'עצי' המזבח יורדת אש בצורת אריה, ומכלה ומכה את החלק הרע והעז של ה'כלב'. 'ואתא נורא ושרף לחומרא' - אז יורדת אש משמים ותאיר את

חד גדי'א, משיח מגיע רוכב על החמור עם התורה והסודות הקדשים, שהם פרושים של הודאה על יציאת עמ"י מכל הגליות, ולפניו אליהו הנביא מבשר על הגאולה, והכלבים מקבלים את פניו (צוהלים) וצוחקים, ומביא קרבן (פסח) הנקרא 'גדי'א מנחם אבא' - (על שם דזיון אבא) לירושלים, והחתול משיקוצו שאוכל עכברים, שזכה את ה', רץ אחרי הגדי כדי שלא יקרב. 'ואתא כלבא ונשך לשונרא' - הכלבים שיש להם נאמנות, יבשרו מתוך צחוק ושמחה את בואו של אליהו, וינשכו את השונרא שמפריע להקריב את קרבן הגדי של משיח.

קימו מה שאמר ה': נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה (ר"ה טו), ובניסוחם הודו לה' על חסד ה'מים, שמלבד מה שהם מצמיחים פרות ותבואה, הם גם מצננים את 'אש' השמש, ומכבים את הנורא הזאת שלא תשרף את היקום.

להיות עניו כמים שעוזבין מקום גבוה ויורדים למקום נמוך, ולא כמו קדם לכן, ששכב יוסף התנגדו רבות למלכות בית דוד כדגמת ירבעם וחבריו, אלא משיח בן יוסף ישרת את משיח בן דוד ויערף את מלחמותיו.

'ואתא השוחט ושחט לתורא' - לעיל היה את היסודות של אש ומים, והשור הזה זהו יסוד ה'עפר', כי הוא כנגד פרה ארומה ששורפים אותה ו'אפר'ה מטהר ממאים. וע"י השוחט ששוחט את השור ושאר הקרבנות בביהמ"ק, נעשה גם יסוד הרוח בשירת הלויים ששרים בעת הקרבת הקרבנות.

עוד אפשר לפרש, שהשוחט זה משיח בן דוד, שישחט את שור הכר המתקן לצדיקים לעתיד לבוא, וכן ישחט את הקרבנות בביהמ"ק.

'ואתא מלאך המות ושחט לשוחט', מלאך המות זהו היצר הרע שלעתיד לבוא והפך ליצר הטוב, וישחט ויבטל את הדעות הפוזבות של הכהנים הצדוקים, שהיו שוחטים קרבנות שלא לשם שמים ובלי דעת של הכרת הטוב לה' והתבוננות בחסדי ה' שבאברי האדם הנפרים באברי הקרבנות, אלא עתידים השוחטים בימות משיח לשחוט את קרבנותיהם עם דעת שלמה והכרת הטוב אמיתית לבוא יתברך.

'ואתא הקב"ה ושחט למלאך המות', זה מה שאחז"ל (פכה נב). שישחט ה' את היצר הרע שידמה לצדיקים כהר גבוה ולרשעים כחוט השערה.

המשך מתיקות הניסים מעמוד א' - הכן שהפך את (ההלכות המתוקות) ה'שלקן ערוף' ל'מרור'...

על החמרות שבהכנות לחג ושאל אותי: מה נשתנה ביתנו משאר הבתים שאינם מחמירים כמונו? הדבר חרה לי מאד, אך כבשתי את כעסי בלבי.

בליל הסדר, ישבנו כל המשפחה עם חתני סביב השלחן, וכשהגענו ל'שלקן ערוף' ראיתי שליפא בני אוכל מצה מעל צלחת המרק, ופוררים מהמצה נופלים לתוך המרק, כאן כבר לא זילתי לשתק, והתחלתי לצעק עליו לעיני כלם.

ליפא נהיה אדם וגם החויר, אבל כעסי לא נח ושפכתי עליו את כל הפעס שבצברתי בלבי על התנהגותו במשך כל השנה, ולא שקטתי עד שדמעות החלו לזלוג מעיני של ליפא, או אז הפטרתי לעברו: כן! ראוי לך לבכות! התביש לך!!!

ליפא קם מהשלחן, השאיר את האכל כמות שהוא, נכנס לחדרו ובכה על מטתו. בלבי עלה קצת חשש: אולי טעיתי בהתנהגותי, אך חזקתי את עצמי וחשבתי: 'מגיע לו, שיצטער וילמד לקח'. אך עד מהרה התגלה לי שטעיתי טעות חמורה, וכי לא זו היא הדרך הנכונה.

למחרת, יו"ט שני של גלויות, התאספנו שוב סביב השלחן לעריכת הסדר השני הנעשה בחו"ל. ליפא הגיע גם הוא ונכנס הביתה, ובמקום לשבת סביב השלחן הוא נכנס לחדרו ונעל את הדלת.

החלטתי לא לרוץ אחריו, והתחלנו את הסדר. גמרנו את כל ספור יציאת מצרים, וליפא בחדרו ללא שום שנוי. כבר אכלנו את המצה, וליפא בחדרו.

הגענו ל'שלקן ערוף', ולאחר עריכת השלחן בכלים יקרים ובכל מיני מטעמים, התישבנו כלם לסעודה. כאשר צלחות המרק היו על השלחן, וכלם באמצע לשתות מהמרק, ליפא יצא מחדרו בכעס ובזעם גדול ובצעקות אימות, תפס את מפת השלחן, והעיק את כל הכלים, הקערה, הצלחות והמאכלים - עלינו ועל הרצפה. כלנו התלכלכנו מהמאכלים ונכוינו מהמרק הרתח, והרבה מהכלים נשברו לרסיסים. אבל זה עוד לא כלום, לעמת המרמלס: ליפא החל לחרוף ולגדף, והפטיר: 'לא רוצה

יותר להכיר אתכם!' ויצא מהבית בטריקת דלת.

מה שעשיתי לליפא אתמול באמצע אכילתו, והבאתי אותו לידי בכי לעיני כלם, פעת הוא עושה לכלנו: חזרנו מ'שלקן ערוף' ל'מרור'... כלנו בכינו וישבנו כאבלים בצער וביגון קודר, כאלו ליפא נפטר מן העולם. לא ידענו את נפשנו, לא יכלנו לחזור לשמחת החג, וסימנו את הסדר כאבלים ממש. את ההלל לא יכלנו לומר בלב שמח ושלם, ואמרנו אותו בכיות וצער רב, ובגמר הסדר פתחנו ספרי תהלים והחלנו לקרא אותם בתחנו נוראה. אמנם, כל הצער הזה היה על התנהגותו הנוראה של בננו, אבל לא ידענו שליפא התפון ברצינות, ושהוא יקים את דבריו. הבנו שאין לליפא לאן ללכת, ובדאי הוא יחזר הביתה בימים הקרובים, אלא שלא ידענו איך להתחסס אליו כשיחזר אחרי מעשיו הנוראים.

אבל עבר הפסח, וגם שבוע אחריו, ועקבותיו של ליפא לא נודעו. התחלנו לדאג מאד, נסינו לחפש אותו בכל דרך אפשרית, אך כל הנסיונות עלו בתהו...

ישבתי ועשיתי חשבון נפש עמוק, והתבוננתי וחשבתי: הרי בודאי הדבר נעשה מן השמים, ועלי להבין מהו הדבר שחפץ ה' שאשנה, או שאוסיף על דרכי, והסקתי מסקנה שאמנם אני מחנך את בני לתורה ויראת שמים חזקה מאד, אבל כנראה שעלי להוסיף בבית את השמחה והחמימות.

לכן החלטתי, שמכאן ואילך, בכל שבת אשרי הרבה שירי שמחה עם בני, ונרקז יחדיו על שמחת יהדותנו, שזכינו להיות מזרע אברהם יצחק ויעקב, שומרי תורה ומצוות. ובאמת בכל שבת נהגתי כך, ובכל שבת ובשבת בבקר היינו רוקדים, וכך התחושה בבית נהיתה נעימה, ונוצרה אהבה בקרב בני לתורה ולמצוות, ושמחה היתה נפרת על פניהם, והקשר ביני לבין בני התאמץ יותר מתמיד. אך דא עקא, ליפא בני איננו... לכן בכל הזדמנות היינו מתפללים עליו שיחזר לחיק המשפחה. יום אחד, כעבור שש שנים מאז פרידתו של ליפא

מעמנו, נסעתי לרגל עסקי לארץ סין. בתוך בית העסקים אליו הגעתי, נשלחתי לחדרו של סגן המנהל, אך לא היה בידו עצה לדברים שהייתי צריך עצה עליהם, ולכן הוא שלח אותי למנהל. עליתי לחדר המנהל, ואז...

כאשר המנהל פתח את דלת החדר, נדהמתי ונרתעתי לאחור, אני רואה את דמותו של בני היקר ליפא! הסתכלתי עליו בתדהמה וגם הוא הסתפל עלי. שקט שרר בינינו. ואז הוא אמר: 'בוא תשב אבא! בכיתי בכי חרישי, ודמעות זלגו מעיני, ואז בני מצביע בידו על הקיר. הסתכלתי וראיתי שתלויה שם תמונה שלי...

התפרצתי בכבי, ואחזתי את ידו: 'ליפא! ליפא!' אמרתי. 'חכינו לשמוע ממך אות חיים, אנחנו מתפללים עליך בלי הרף...'. ליפא השיב ואמר: 'אבא, דע לך שאני מעריך אותך, אני מעריך את יראת השמים הגדולה שראיתי אצלך, אבל היה חסר לי את האהבה והחמימות, לא קבלתי אף פעם מחמאה או מילה טובה ממך, וזה דרדר אותי כל כך, ואז גם הוא פרץ בבכי.

'דע לך אבא, הוא המשיך ואמר, 'אני חושב כל היום על הבית ואני רוצה לחזור הביתה'.

דעתי קצת התישבה עלי, ואמרתי לו: 'ליפא! דע לך שמאז שנפרדת מהבית, שניתי את כל הדרך, הבית מלא שמחה וחמימות, אנחנו שרים ורוקדים בכל שבת, וכבר אין אורה מתוחה בבית. הנה מה שרציתי, התקיים. כעת אני רוצה להשאיר אתך כאן, עד שנסדר פרטים טיסה ונחזור יחדיו.

ליפא דבר עם בעל העסק על תהליכי פטוריו, ולאחר כחדש עלינו למטוס בדרכנו חזרה לבית המאשר והשמח.

כיום יש לי מליפא כבר שלשה נכדים מלאים בחן יהודי אמתי.

יתן ה' ויהי דברי אלה לתועלת הרבים, ולא יצא ממשול תחת ידינו לעולם, פסח כשר, מהדר, ובעקר - שמח.

(הפרטים המלאים שמורים במערכת)